QVÆSTIO CARDINALITIA.

MATVTINIS DISPVTATIONIBVS DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE 27. MENSIS FEBRVAR. MODERATORE MAGISTRO IOANNE DEGORRIS, REGIS CONSILIARIO ET MEDICO ORDINARIO.

An Medicorum Parisiensium frequentes Phlebotomiæ, iure vel iniuriâ accusantur?

SCHOLA Parisiensis Alumna Medicæ veritatis, apud Erasistratæos Αἱμοφόβους frequentioris venæ sectionis rea, ad Hippocratis Galeníque tribunal his rationum momentis prouocat. Sanguis vt vitæ, sic plerúmque mortis author, ex succorum quatuor naturalium æquabilitate constat. Horum singuli, aliàs secundum naturam, aliàs præter naturam consistunt: Secundum naturam, cum decoram & consentaneam, tum qualitatem, tum quantitatem obtinent; Præter naturam, cum vel qualitatis, vel quantitatis modum non tenent: Inde fiunt Plethora & Cacochymia: Illa succorum omnium æquabilis redundantia est; siue sincerioris sanguinis summa vbertas in venis & corporis habitu; Hæc vitiositas humoris, in omnes & singulas corporis partes diffusa: vtráque quia morbi causa existit, si emendari aliter non potest, protinus auferenda expellendáque est; hæc vero illius expulsio, euacuatio est, quæ varijs subsidiorum generibus comparatur, quorum primaria ac præcipua sunt Purgatio atque Venæ sectio; Illa ex humorum peccantium, & morborum obseruatione multiplici minus secura; hæc obseruationum paucitate tutior atque facilior; hæc sæpe diuinos & admirabiles parit euentus; Purgatio si benignior, rarò desideratos, Validior infœlices, Moderata, vt moderatis opportuna, sic in acutis affectibus raræ necessitatis, solis eorum, velut hostis triumphati reportandis exuuijs efficax est, humore expurgato, cuius acumen & impetum prius fregêre fidâ coctione, vel Natura, vel venæ sectio, tuta acutissimorũ anchora, & Augustissimum Artis Palladium; fremant frendant licet Αἱμοφόβοι, qui Paracelsi glandes, Hippocratis Galeníque frugibus anteponunt.

VERVM vt remedium vnumquódque, ita Phlebotomiam conuenienter adhiberi necesse est: Remedij genus, & vtendi modum subministrabit Ἔνδειξις idonea, sine quâ medendi methodus frustra tentatur: hæc agendorum insinuatio est, petenda à rei natura, quæ vna cum sit, ab vno vnum per se & primò significari, non vero plura censemus: Significant vero tria; Res naturales sui maxime conseruationem; quæ præter naturam sunt, depulsionem; Non naturales pro suâ ad vtrumuis propensione hanc illámue sibi deposcunt: Ἔνδειξις θεραπευτικὴ soli debetur præter naturã affectui; Magno, paruo, par & æquale gradu contrarium: Acutis, & magnis omnibus venæ sectio, ex eorum magnitudine & ægri robore æstimanda: Magnitudo ex affectus essentiâ, ex afflictæ partis præstantia, & symptomatum acerbitate: sola verò, cum viriũ robore côiuncta morbi magnitudo, primaria est venæ sectionis ἔνδειξις quia debetur in primis τῷ μεγάλῳ πάθει μέγα βοήθημα. Enimuero cum sit euacuans, reuellens, refrigerans, deobstruens, & expurgans auxilium, qui magnus morbus esse possit, qui hâc, aut illa ratione missione sanguinis non gaudeat? Vtendi modum perfectius & exquisitius præscribet, temperaměti, habitus corporis, ætatis, anni temporum, cœli status, consuetudinis, & virium obseruatio, quia συνενδεικνύμενα sunt, ἢ ἀντενδεικνύμενα: Est hæc apud Iudices æquissimos, Hippocratis & Galeni legibus tàm lex consentanea, vt in morborum sequentium curatione aberrare profecto sinat neminem.

PLETHORÆ puræ, ex optimorum succorum pari portione, vnicum ac proprium remedium est Phlebotomia: nec non impuræ quæ cacochymiæ particeps est, succurrit; Calidæ quidem biliosæque plenitudini tutissimè; Parcius melancholicæ; Pituitosæ omnium certè minimè: Simplici quoque venarum cacochymiæ, quæ in venis citra plenitudinem consistit, medetur; Quæ vero viscerum vitio genita est, aut partis alicuius substantiam, vel corporis habitum occupauit, medicamento in primis non venæ sectione ducenda. His adducti legibus, omnium tum interiorum, cùm exteriorum partium inflammationibus venæ sectione medemur, sanguinis sputo, incipienti tibi, sanguinis, vomitioni, & eruptioni quæ ex naribus, vtero vel hæmorroide plenius erumpit; Insuper carbunculis, furunculis, scabiei humidiori, quæque huius conditionis & naturæ ex impurâ plenitudine emergunt; Illa nec non saluberrima est febribus omnibus quas putrescens humor accendit; Sed & partium affectus quamplurimos, lethargum, vertiginem, apoplexiam, epilepsiam, paralysim, phrenitidẽ cordis παλμὸν, acres mordacésq; oculorũ fluxiones, vel præsentes missione sanguinis curamus, vel impendentes, consuetos aut anniuersarios, eàdem anteuertimus: Adhæc, hydropẽ imminentem à solemnis effluuij suppressione, dolores acerbissimos, alui fluores biliosos, morbillos, pestem atque pestilentes febres; Tam illa se latè diffundit grauissimorum affectuum medicatrix φλεβοτομίη; Non seni, puero, vel pregnanti inimica; Non diuturnis morbis aduersa; Omni acutorum tempore, demptâ, nec demptâ declinatione procuranda.

QVID si vero pluries repetitâ, nondum satis accedat ægro leuamenti? Non sunt venæ sectiones numeris, sed necessitatis legibus metiendæ: Artem στοχαστικὴν facit maximè obscura remedij quãtitas, Neque ad missionem sanguinis idoneam, certam vbique fidem dederint cõmemorata συνενδεικνύμενα, Nõ sanguinis color & qualitas, Non ipse defectus animi, vel pulsus mutatio, Verũ aliæ potiores obseruationes adhibendæ sunt ad quas dirigi curantis consilium debeat; Sed quam, vel peritissimo medico illud perarduum, nisi spectetur non quæ ætas sit, neque quid in corpore intus geratur, sed quæ vires sint; Post quater quinquiésue iteratam sanguinis missionem, æger synocho pariter exæstuat, Pleuriticus anhelat, Angina fauces angit; quis decoctis, quis iusculis alteratis, quis illic purgationi locus ἀξίως τῆς περιβολῆς τῆς νόσου? quin pro viriũ raõe, toties venã tũde, λαυρῶς, ἰσχυρῶς, ἢ κατ᾽ ἐπαφαίρεσιν; vel quia sic iubet raõ magnitudinis; vel quia extremis morbis extrema exquisitè remedia debẽtur; vel quia spes dubia certâ desperatione potior est; vel quia deniq; nullum phlebotomiâ liberâ & liberalli præsentius; Sed ô friuolã & inanẽ Αἱμοφοβίαν; sanguinem adusq; λειποθυμίαν Hippocrates & Galenus misêre, Nos haudquaquã; Illi librarum, nos vnciarum ponderibus: Meminit Galẽnus ad sex vsque libras detractum sanguinem sic restinctâ febre: aliàs in oculorum phlegmone, tres primũ libras misit, horis dein quatuor exactis librãm, vnde salus illicò sequuta; Nec non mulieri longò morbo attenuatæ, deridentibus licet medicis, sesquilibram primo die, libram altero, tertio vncias octo detraxit sic salute restitutâ: Quantum denique illius in adolescente, qui perfrigeratis spirandi instrumẽtis in αἱμόπτυσιν copiosam incurrerat, missione sanguinis biduò quater repetitâ? Sed & tabidum, sectâ, ἕως ἔξαιμος ἐγένετο, in vtrâque manu venâ liberauit Hippocrates venæ sectionis amator eximius. Est igitur iteranda phlebotomia, quoties vires ferent, & morbi magnitudo, etiamsi morbi dies xx. agatur.

HIC excandescis Αἱμοφόβε, nullum scilicet Astralibus tuis, sali, Mercurio atque sulphuri locum derelictum vides: Sed contemplâre temetipsum, Quoties tibi de nare, vel hæmorroïde, vel accepto vulnere; quoties menstruali, vel puerperæ, ad x. & xii. librarum pondus sanguis excessit vitâ incolumi: habere corpus hominis εὔσαρκον probéque temperatum sanguinis libras xxv. scripsit Auicẽna: Vidit Amatus, quorũ è naribus fluxerint per dies quinque, libræ xx. & xxii. exiguâ virium offensâ: Scripsit Donatus in muliere, septem & octo mensium spatio, iteratam bis & ter phlebotomiam septimanis singulis ad vncias septem & octo vitâ superstite; Vidi cui Anginoso detracta fuêre triduo xlviii. sanguinis vascula sanitate restitutâ: Tædet huius classis infinita Lutetiæ Parisiorum exempla recensere: Quid si vero insuper haud leuibus argumẽtis euincam ex liberalliore, ceu Parisino victu, gigni quotidie in nobis sanguinis quasi libram & à membris exorberi? Sed ista captum superant imperitæ multitudinis, quæ hoc solum nouit, infamare præsidia quæ non dedêre omnibus salutem, quasi si quis artem medicus, is & artis euentum præstare semper debeat, nec sua cuiq; sit μοῖρα πεπρωμένη. Hanc ignaræ plebi mentem inijciunt pseudomedicorum susurri, qui iam Galeni amorem & doctrinam excussêre, Hippocratẽ cœperunt odisse, vt Paracelsum Ἀμαθῆ obtrudant: Sed erit antiquæ veritatis fautrix, & vindex Schola Parisiensis, tuos Αἱμοφόβε rumores contemnet, qui dum animositatem, quâ in eam tenêris, viceris, tum demum veritatem tenêre poteris quâ vinceris.

Ergo Medicorum Parisiensium frequentes Phlebotomiæ, non iure, sed iniuriâ accusantur. 113

Proponebat Lutetiæ GVILLIELMVS DV PRÉ, NORMANVS. Anno R. S. H. M. DC XXV.